

Але існує дуже простий і «хитрий» спосіб довести своє авторство – після створення об'єкта інтелектуальної власності, треба в повному обсязі відправити його самому собі поштою рекомендованим листом. У разі судового розгляду у Вас на руках буде запечатаний лист з датою, що незаперечно, але одноразово допоможе довести вашу причетність до створення чогось.

В Україні мало хто замислюється про захист авторських прав, на відміну від західних країн. Там платити за контент – це так само звично, як і випити кави по дорозі на роботу. Але з кожним роком все більше українських компаній і фрілансерів починають працювати з іноземними клієнтами, і проблема авторських прав стає однією з перших в списку, про які потрібно подбати.

Пам'ятайте про свої та чужі авторські права, і Ваша психіка, Ваші гроші на рахунках залишаться недоторканими.

Перелік використаних джерел

1. Захист прав інтелектуальної власності. – [Електронний варіант]. – Режим доступу: <https://www.msp-patent.com.ua/ua/zashita-prav-intelektualnoj-sobstvennosti.html>
2. Форми та способи захисту прав інтелектуальної власності. – [Електронний варіант]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/4543063/page:3/>
3. Кузнецова Н. Проблеми гармонізації та уніфікації сучасного приватного права / Н. Кузнецова // Право України. – 2012. – №1–2. – С. 139–153.

Іван Слаб'як

студент спеціальності «Агрономія»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник :**Мушеник І.М.**

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ

Інтелектуальна інформаційна система (ІІС) – це один з видів автоматизованих інформаційних систем, інколи ІІС називають системою,

заснованою на знаннях. ІІС є комплексом програмних, лінгвістичних і логіко-математичних засобів для реалізації основного завдання: здійснення підтримки діяльності людини і пошуку інформації в режимі розширеного діалогу на природній мові.

Виділять наступні види ІІС:

- експертні системи (ЕС);
- інтерактивні банери (web + ЕС);
- запитально-відповідальна система (в деяких джерелах – «системи спілкування»);
- інтелектуальні пошукові системи (наприклад, система «Старт»);
- віртуальні співбесідники.

ІС можуть розміщуватися на якому-небудь сайті, де користувач ставить системі питання на природній мові (якщо це запитально-відповідальна система) або відповідаючи на питання системи, знаходить необхідну інформацію (якщо це експертна система). Але як правило, ЕС в Інтернеті виконують рекламно-інформаційні функції (інтерактивні банери), а серйозні системи (такі, як, наприклад, ЕС діагностики устаткування) використовуються локально, оскільки виконують конкретні специфічні завдання. Інтелектуальні пошукові системи відрізняються від віртуальних співбесідників тим, що вони досить безликі і у відповідь на питання видають деякий витяг з джерел знань (інколи досить великого обсягу), а співбесідники володіють «характером», особливою манерою спілкування (можуть використовувати сленг, ненормативну лексику), і їхні відповіді мають бути гранично лаконічними (інколи навіть просто у формі смайликів, якщо це відповідає контексту).

Класифікація завдань, вирішуваних ІС

- Інтерпретація даних. Це одне з традиційних завдань для експертних систем. Під інтерпретацією розуміється процес визначення змісту даних,

результати якого мають бути погодженими і коректними. Зазвичай, передбачається багатоваріантний аналіз даних.

– діагностика. Під діагностикою розуміється процес співвідношення об'єкта з деяким класом об'єктів і виявлення несправності в деякій системі. Несправність – це відхилення від норми. Таке трактування дозволяє з єдиних теоретичних позицій розглядати і несправність устаткування в технічних системах, і захворювання живих організмів, і всілякі природні аномалії. Важливою специфікою є тут необхідність розуміння функціональної структури («анатомії») діагностуючої системи.

– моніторинг. Основне завдання моніторингу — безперервна інтерпретація даних у реальному масштабі часу і сигналізація про вихід тих або інших параметрів за допустимі межі. Головні проблеми — «пропуск» тривожної ситуації і інверсне завдання «помилкового» спрацьовування. Складність цих проблем в розмитості симптомів тривожних ситуацій і необхідність обліку тимчасового контексту.

– проектування. Проектування полягає в підготовці специфікацій на створення «об'єктів» із заздалегідь визначеними властивостями. Під специфікацією розуміється весь набір необхідних документів – креслення, записка пояснення і так далі. Основні проблеми тут – здобуття чіткого структурного опису знань про об'єкт і проблема «сліду». Для організації ефективного проектування і в ще більшій мірі того, що перепроєктувало необхідно формувати не лише самі проектні рішення, але й мотиви їхнього прийняття. Таким чином, в завданнях проектування тісно зв'язуються два основні процеси, виконуваних в рамках відповідної ЕС: процес виведення рішення і процес пояснення.

– прогнозування. Прогнозування дозволяє передбачати наслідки деяких подій або явищ на підставі аналізу наявних даних. Прогнозуючі системи логічно виводять ймовірні наслідки через такі ситуації. У прогнозуючій системі зазвичай

використовується параметрична динамічна модель, в якій значення параметрів «підганяються» під задану ситуацію. Висновки, що виводяться з цієї моделі, складають основу для прогнозів з ймовірними оцінками.

– планування. Під плануванням розуміється знаходження планів дій, що відносяться до об'єктів, здатних виконувати деякі функції. У таких ЕС використовуються моделі поведінки реальних об'єктів з тим, аби логічно вивести наслідки планованої діяльності.

– навчання. Під навчанням розуміється використання комп'ютера для навчання деякої дисципліни або предмету. Системи вчення діагностують помилки при вивченні якої-небудь дисципліни за допомогою ЕОМ і підказують правильні рішення. Вони акумулюють знання про гіпотетичного «учня» і його характерні помилки, потім у роботі вони здатні діагностувати слабкості в знаннях учнів і знаходити відповідні засоби для їхньої ліквідації. Крім того, вони планують акт спілкування з учнем залежно від успіхів учня з метою передачі знань.

– керування. Під керуванням розуміється функція організованої системи, що підтримує певний режим діяльності. Такого роду ЕС здійснюють управління поведінкою складних систем відповідно до заданих специфікацій.

– підтримка прийняття рішень. Підтримка прийняття рішень – це сукупність процедур, що забезпечує особу, що приймає рішення, необхідною інформацією і рекомендаціями, що полегшують процес ухвалення рішення. Ці ЕС допомагають фахівцям вибрати і сформулювати потрібну альтернативу серед безлічі виборів при ухваленні відповідальних рішень.

У загальному випадку всі системи, засновані на знаннях, вирішують завдання аналізу. Основна відмінність завдань аналізу від завдань синтезу полягає в тому, що якщо в завданнях аналізу безліч рішень може бути перераховане і включене в систему, то в завданнях синтезу безліч рішень потенційно не обмежена і будується з вирішень компонент або проблем.

Перелік використаних джерел

1. Башмаков А.И., Башмаков И.А. Интеллектуальные информационные технологии: Учеб. пособие. – М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2005. – 304 с.
2. Гаврилова Т.А., Хорошевский В.Ф. Базы знаний интеллектуальных систем. – СПб.: Питер, 2000.
3. Глушак Ю.І., Огірко О.І. Використання прогресивних інформаційних технологій в державному управлінні // Ефективність державного управління в контексті становлення громадянського суспільства. – Львівська академія управління при Президентіві України. – Львів. – 2002.
4. Писаревська Т.А. Інформаційні системи і технології в управлінні трудовими ресурсами: Навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 279 с.

Вадим Чебанюк

студент спеціальності «Агрономія»,
освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Мушеник І.М.**

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

АВТОМАТИЗОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ

Автоматизована інформаційна система — це взаємозв'язана сукупність даних, обладнання, програмних засобів, персоналу, стандартних процедур, які призначені для збору, обробки, розподілу, зберігання, представлення інформації згідно з вимогами, які впливають з цілей організації. Сьогодні, у вік інформації, практично кожна інформаційна система використовує комп'ютерні технології, і тому надалі під інформаційними системами будемо розуміти саме автоматизовані.

Управлінські та інформаційні системи можуть також класифікуватися за сферою, видом і рівнем управління та функціонування.

За сферою функціонування вирізняють: державні, галузеві (сільське господарство), територіальні та інші системи. Державні АС — це